Č.j. VP/S 153a/03-160 V Brně dne 22. dubna 2004

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže ve správním řízení zahájeném dne 25.11.2003 na základě žádosti České republiky - Ministerstva průmyslu ze dne 21.11.2003, č.j. 54470/03/6700/1000, o povolení výjimky ze zákazu veřejné podpory podle § 6 odst. 1 zákona č. 59/2000 Sb., o veřejné podpoře, v platném znění, ve spojení s § 18 odst. 1 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), ve znění pozdějších předpisů, rozhodl podle § 6 odst. 4 písm. a) zákona č. 59/2000 Sb., o veřejné podpoře, v platném znění, takto:

Řízení o povolení výjimky ze zákazu veřejné podpory ve prospěch společnosti Třinecké železárny, a.s. ve formě nabytí majetkové účasti ve výši 10,54 % základního kapitálu ve společnosti ISPAT NOVÁ HUŤ, a.s., na základě odkupu 1 306 920 kusů akcií (ISIN CZ0005098251) od společnosti Třinecké železárny, a.s. Českou konsolidační agenturou za cenu v maximální výši 1 250 Kč za akcii

s e z a s t a v u j e .

Odůvodnění:

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (dále jen „Úřad“) obdržel dne 25.11.2003 návrh na zahájení správního řízení formou žádosti o povolení výjimky ze zákazu veřejné podpory dle § 6 odst.1 zákona č. 59/2000 Sb., o veřejné podpoře, v platném znění (dále jen „zákon o veřejné podpoře“), který podalo Ministerstvo průmyslu a obchodu dopisem ze dne 21.11.2003, č.j. 54470/03/6700/1000. Dne 4.12.2003 Úřad vyzval, dopisy č.j. 1913/03-160 a č.j. 1914/03-160, účastníky správního řízení k doplnění údajů potřebných k posouzení žádosti. Dopisy č.j. 1901/03-160 a 1902/03-160 Úřad oznámil účastníkům správního řízení zahájení konzultací s Komisí Evropských společenství. Dne 4.12.2003 Úřad vydal rozhodnutí č.j. VP/S 153/03-160 o přerušení řízení o povolení výjimky ze zákazu veřejné podpory pro společnost Třinecké železárny, a.s. až do ukončení konzultací s Komisí Evropských společenství.

Dne 22.4.2004 Úřad informoval účastníky správního řízení o pokračování ve správním řízení.

I. ***Podklady pro rozhodnutí***

Při posuzování žádosti vycházel Úřad z následujících podkladů:

- Žádost o povolení výjimky ze zákazu veřejné podpory dle § 6 odst. 1 zákona o veřejné podpoře (dále jen „žádost“), včetně dopisu Ministerstva průmyslu a obchodu ze dne 21.11.2003, č.j. 54470/03/6700/1000
- Usnesení vlády České republiky č. 1126 ze dne 12.11.2003
- Usnesení vlády České republiky č. 357 ze dne 14.4.2004
- Specifikace projektů společnosti Třinecké železárny, a.s. v oblastech ekologie, lidských zdrojů a výzkumu a vývoje
- Vyjádření Ing. J. Fereše z Ministerstva životního prostředí k dopisu Úřadu ze dne 21.1.2004
- Vyjádření České inspekce životního prostředí k aktivitám společnosti Třinecké železárny, a.s. zaměřeným na ochranu životního prostředí č.j. 90/Ř/1612/Bo ze dne 20.2.2004
- Dopis Ministerstva financí ze dne 23.2.2004, č.j. 502/39344/2003
- Znalecký posudek společností KPMG Česká republika, s.r.o. (dále též „KPMG“) na určení hodnoty společnosti ISPAT NOVÁ HUŤ, a.s. ze dne 30.1.2004
- Znalecký posudek č. 0122-1/2004 a 45/2/2004 na určení hodnoty akcií společnosti ISPAT NOVÁ HUŤ, a.s. v držení společnosti Třinecké železárny, a.s. vypracovaný soudním znalcem Mgr. Ing. Martinem Zvěřinou ve spolupráci se znaleckým ústavem VOX CONSULT, s.r.o. ze dne 22.1.2004
- Dopis Ministerstva průmyslu a obchodu ze dne 24.2.2004, č.j. 9592/04/06300/01000
- Dopis Ministerstva financí ze dne 26.2.2004, č.j. 501/38525/2004
- Dopis Komise Evropských společenství (dále jen „Komise“) č.j. H1/ES/ATS/CS/nd D(2004) 342 ze dne 29.3.2004 ve věci veřejné podpory pro společnost Třinecké železárny, a.s., včetně jeho příloh
- Dopis Ministerstva průmyslu a obchodu ze dne 2.4.2004, č.j. 16389/04/06300 ve věci reakce na stanovisko Evropské komise a ve věci žádosti o pokračování ve správním řízení VP/S 153/03-160
- Vyjádření společnosti KPMG k připomínkám Komise ze dne 29.3.2004
- Záznam z jednání ministra průmyslu a obchodu M. Urbana s komisařem M. Montim k otázce možného poskytnutí veřejné podpory společnost Třinecké železárny, ze dne 7.1.2004
- Záznam z technického jednání s Komisí k otázce možného poskytnutí veřejné podpory společnosti Třinecké železárny, a.s. (17.3.2004)
- Záznam z jednání zástupců Úřadu, Ministerstva zahraničních věcí, Ministerstva průmyslu a obchodu a Ministerstva financí, které se uskutečnilo dne 5.4.2004 na Ministerstvu zahraničních věcí
- Dopis Úřadu ze dne 16.4.2004, č.j. 854/04-160

Při posuzování veřejné podpory dále Úřad vycházel z následujících podkladů, sdělených prostřednictvím elektronické pošty:
- Dopis Úřadu ze dne 10.3.2004 zaslaný Komisi a jeho příloh
- Dopis Úřadu ze dne 11.3.2004 zaslaný Komisi a jeho příloh
- Dopis Úřadu ze dne 12.3.2004 zaslaný Komisi a jeho příloh
- Dopis Úřadu ze dne 14.4.2004 zaslaný Komisi a jeho příloh
- Dopis Komise ze dne 26.2.2004 zaslaný Úřadu a jeho přílohy
- Dopis Komise ze dne 11.3.2004 zaslaný Úřadu
- Dopis Komise ze dne 12.3.2004 zaslaný Úřadu
- Dopis Komise ze dne 29.3.2004 zaslaný Úřadu a jeho přílohy

II. ***Údaje získané z žádosti o povolení výjimky***

- navrhovatelem veřejné podpory je Ministerstvo průmyslu a obchodu (dále též „MPO“),

- administrativním orgánem odpovědným za poskytnutí veřejné podpory je MPO a Ministerstvo financí (dále též „MF“)
- kontaktními osobami jsou Ing. Vojtěch Vízek – ředitel odboru 50 MF a Ing. Martin Pecina, MBA – náměstek ministra průmyslu a obchodu
- základem je usnesení vlády ČR č. 1126 ze dne 12.11.2003

III. ***Vymezení účastníka řízení***

Účastníkem řízení o povolení výjimky je v souladu s § 3 písm. d) ve spojení s § 6 odst. 1 zákona o veřejné podpoře Česká republika - Ministerstvo financí a Ministerstvo průmyslu a obchodu.

IV. ***Charakteristika společnosti Třinecké železárny, a.s.***

Společnost Třinecké železárny, a.s. byla zapsána do obchodního rejstříku vedeného Krajským soudem v Ostravě dne 21.3.1991. Společnost je … % vlastněna …, přičemž podíly ostatních akcionářů nepřevyšují … %.. Hlavním předmětem činnosti společnosti je hutní výroba s uzavřeným hutním cyklem. Kromě výroby koksu, surového železa a oceli jsou hlavním produktem společnosti výrobky válcoven, tj. bloky, bramy, plošiny, sochory, drát, betonářská ocel, jemné, střední a hrubé profily. Ve výrobě kolejnic je společnost jediným výrobcem v ČR.

Z výpisu z obchodního rejstříku ze dne 13.4.2004 byly zjištěny následující údaje:
- obchodní firma: Třinecké železárny, a.s.
- sídlo: Třinec-Staré Město, Průmyslová 1000, PSČ 739 70
- identifikační číslo: 18050646
- právní forma: akciová společnost.

V. ***Popis opatření***

Dne 12.11.2003 přijala vláda ČR usnesení č. 1126 v němž souhlasí za podmínky kladného rozhodnutí Úřadu, vydaného po konzultaci s Komisí, s tím, aby Česká konsolidační agentura (dále též „ČKA“) nabyla majetkovou účast ve společnosti ISPAT NOVÁ HUŤ, a.s., ve výši 10,54 % základního kapitálu této společnosti, a to na základě odkupu 1 306 920 kusů akcií (ISIN CZ0005098251) od společnosti Třinecké železárny, a.s. V usnesení č. 357 ze dne 14.4.2004 vláda ČR vyslovila souhlas s tím, že cena za akcii společnosti ISPAT NOVÁ HUŤ, a.s. nepřekročí výši 1 250 Kč.

Realizace uvedené transakce je dle účastníků řízení nezbytná z důvodu úspěšného dokončení restrukturalizace českého ocelářského průmyslu dle Protokolu č.2 ke Smlouvě o přistoupení ČR k EU a z důvodu zajištění optimálních podmínek pro dosažení jeho dlouhodobých cílů (nejedná se však o podporu na restrukturalizaci TŽ). Stát při prodeji akcií INH společnosti LNM nedocenil nutnost zachování dostatečných kontrolních mechanismů nad procesem restrukturalizace společnosti INH.
Odkupem akcií tedy dojde k posílení zastoupení státu v dozorčí radě INH a s tím související posílení možnosti státu kontrolovat a prosazovat záměry státu chránit své daňové zájmy i zájmy minoritních akcionářů, neboť ČKA svěří výkon hlasovacích práv MPO jako gestorovi plnění programu restrukturalizace českého ocelářského průmyslu vůči Komisi, a to do konce trvání tohoto programu, tj. do konce roku 2006. Následně mohou být před ukončením činnosti ČKA tyto akcie prodány, ať už přímo majoritnímu vlastníkovi INH nebo dohodnutému zájemci

Společnost TŽ představuje přímého konkurenta společnosti INH a mohla by skrze akcionářský podíl v INH znesnadňovat úspěšnou realizaci restrukturalizace INH, která je podmínkou poskytnutí veřejné podpory této společnosti. Dle účastníka řízení společnost TŽ má důvody využívat svého akcionářského podílu k tomu, aby fungování společnosti INH komplikovaly. Takovéto jednání by v krajním případě mohlo vést až k povinnosti společnosti INH navrátit poskytnutou veřejnou podporu.
Účastníci řízení dále poukázali na skutečnost, že cena akcií na BCCP a normativním trhu RM-Systému mají za poslední rok silně akcelerační trend, když za rok vyskočila cena z 85,- Kč na 800,- Kč.

Za účelem posouzení výše uvedené transakce byly zpracovány 2 znalecké posudky na určení hodnoty majetkové účasti ve výši 10,54 % základního kapitálu společnosti ISPAT NOVÁ HUŤ, a.s., které byly předloženy Úřadu.

1) na základě zadání společnosti Třinecké železárny, a.s. byl vypracován znalecký posudek č. 0122-1/2004 a 45/2/2004 **soudním znalcem Mgr. Ing. Martinem Zvěřinou a znaleckým ústavem VOX CONSULT, s.r.o**., který stanovil hodnotu jedné akcie společnosti ISPAT NOVÁ HUŤ, a.s. ke dni 30.9.2003 na **1 291,37 Kč.**
2) na základě zadání Ministerstva průmyslu a obchodu vypracovala společnost **KPMG Česká republika, s.r.o.** znalecký posudek, kterým určila hodnotu jedné akcie společnosti ISPAT NOVÁ HUŤ, a.s. v rozmezí **1 100 až 1 300 Kč**.

Oba znalecké posudky byly, společně s dalšími materiály, předány zástupcům Komise na konzultaci zástupců Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže, Ministerstva financí, Ministerstva průmyslu a obchodu, Ministerstva zahraničních věcí a Třineckých železáren, a.s. se zástupci Evropské komise, která se uskutečnila dne 17.3.2004 v Bruselu. Komise poskytla následně dne 29.3.2004 vyjádření, týkající se stanovení ceny v posudku KPMG (Příloha I):

(…)

<u>Vyjádření MPO</u>

Na výše uvedené názory Komise reagovalo MPO dopisem č.j. 16389/04/06300 ze dne 2.4.2004 a dopisem č.j. 16773/04/06300/010000 ze dne 7.4.2004. V těchto dopisech, zaslaných Úřadu, MPO uvedlo, že si na základě pochybností uvedených v dopise Komise ze dne 29.3.2004, vyžádalo doplňující stanovisko od KPMG, z něhož vyplývá, že postup státu při koupi akcií INH odpovídá jak principu soukromého investora, tak i povinnosti státu zajistit dodržování podmínek vyplývajících z Přístupové smlouvy. MPO dále uvedlo, že výše uvedené stanovisko Komise vychází z nedostatečné znalosti kapitálového trhu v ČR.

(…)

Úřad po prozkoumání obou znaleckých posudků, s přihlédnutím k názorům Komise i stanovisku KPMG, dospěl k závěru, že cena za níž se má uskutečnit předmětná transakce, a která je v souladu s usnesením vlády ČR č. 357 ze dne 14.4.2004 nepřevýší částku 1 250 Kč, nezakládá veřejnou podporu, neboť se jedná o cenu, která představuje cenu tržní. Úřad se zejména ztotožnil s názorem KPMG, že cena akcií na kapitálovém trhu (burze cenných papírů) neodráží skutečnou tržní cenu akcií společnosti INH z důvodu jejich malé obchodovatelnosti a jejich omezeného množství na trhu.
Úřad nesouhlasí s názorem Komise, obsaženém v dopise paní L. Dormal-Marino ze dne 29.3.2004, že jednání soukromého investora odpovídá nabytí akcií INH pouze skrze

kapitálový trh, neboť tento způsob nabytí akcií je značně nejistý a zdlouhavý a mohl by v důsledku omezené likvidity způsobit zvýšení ceny nad úroveň stanovenou v obou znaleckých posudcích. Názor Úřadu, že cena akcií na kapitálovém trhu nemusí indikovat skutečnou tržní cenu, potvrzuje i **rozhodnutí Soudu první instance ze dne 24.10.1996 ve věci Spolková republika Německo, Hanseatische Industrie-Beteiligungen GnbH and Bremer Vulkan Verbund AG versus Komise ES**. V tomto rozhodnutí dospěl Soud první instance k následujícím závěrům:
Čl. 32 – Z toho vyplývá, že v předloženém případě Komise musela vzít v úvahu všechny okolnosti a všechny relevantní faktory případu (např. minulý pohyb ceny, skutečná hodnota podniku, synergické efekty očekávané ze spojení podniků, interní informace, předpověď budoucího vývoje akcií, zvláštní situace na trhu – čl. 33)
Čl. 36 – Namísto zhodnocení všech těchto faktorů, Komise v napadeném rozhodnutí pouze konstatovala, bez adekvátního vysvětlení, že cena na akciové burze je jediným determinujícím faktorem pro ocenění akcií. **Tento názor je příliš formální, rigidní a restriktivní**. Absolutní a bezpodmínečné uplatnění takového kritéria, vyloučit všechny další faktory, vytváří pouze mechanické použití, které může být sotva v souladu se systémem tržního hospodářství a ekonomické volby učiněné v tomto případě podnikem značné velikosti, vedeného výhledem výnosnosti v delším časovém období.

S ohledem na výše uvedené skutečnosti lze jednání státu označit za jednání, které je v souladu s chováním soukromého investora.

VI. *Právní analýza*

V § 1 odst. 1 zákona o veřejné podpoře je stanoveno, že tento zákon upravuje postup při posuzování slučitelnosti veřejné podpory se závazky vyplývajícími z Evropské dohody (Sdělení č. 7/1995 Sb., o sjednání Evropské dohody zakládající přidružení mezi Evropskými společenstvími a jejich členskými státy na straně jedné a Českou republikou na straně druhé, dále jen „Evropská dohoda“). Čl. 64 odst. 1 bod (iii) Evropské dohody stanoví, že neslučitelná s řádným působením této dohody, v míře, jíž může být dotčen obchod mezi Českou republikou a Společenstvím, je jakákoliv veřejná podpora, která narušuje soutěž nebo hrozí jejím narušením v důsledku zvýhodňování některých podnikatelských jednotek nebo výroby určitého zboží.
Čl. 64 odst. 3 Evropské dohody stanoví, že Rada přidružení přijme do tří let od vstupu této dohody v platnost nezbytná pravidla pro provádění odstavců 1 a 2. Tato pravidla byla přijata dne 24.6.1998 s účinností od 11.7.1998 (sdělení č. 225/1998 Sb., o sjednání Rozhodnutí č. 1/98 Rady přidružení mezi Evropskými společenstvími a jejich členskými státy na straně jedné a Českou republikou na straně druhé ze dne 24.6.1998 o přijetí prováděcích pravidel pro uplatnění ustanovení o státní podpoře uvedených v čl. 64 odst. 1 bod (iii) a odst. 2, podle čl. 64 odst. 3 Evropské dohody zakládající přidružení mezi Evropskými společenstvími a jejich členskými státy na straně jedné a Českou republikou na straně druhé, a v čl. 8 odst. 1 bod (iii) a odst. 2 Protokolu 2 k této Dohodě o výrobcích ESUO (dále jen „Prováděcí pravidla“)).
Čl. 2 Prováděcích pravidel stanoví, že posouzení slučitelnosti jednotlivých rozhodnutí o podpoře a programů veřejných podpor s Evropskou dohodou bude probíhat na základě kritérií vyplývajících z uplatnění pravidel čl. 92 Smlouvy o založení ES, včetně současné a budoucí sekundární legislativy, systémů, směrnic a dalších příslušných administrativních nařízení platných v ES, jakož i precedenčního práva Soudu první instance a Soudního dvora ES a zvláštních pokynů, které budou vypracovány podle článku 4 odst. 3 Prováděcích pravidel.

V § 3 písm. a) zákona o veřejné podpoře je stanoveno, že veřejnou podporou se rozumí jakákoliv forma podpory, včetně programů veřejné podpory nebo výhod zvýhodňujících podnikání nebo odvětví výroby poskytovaná Českou republikou, ministerstvem, jiným správním orgánem, orgánem samosprávy nebo poskytovaná z veřejných prostředků. Podle § 3 písm. b) zákona o veřejné podpoře patří mezi veřejné prostředky také prostředky státních fondů.
V § 2 odst. 1 zákona o veřejné podpoře je stanoveno, že veřejná podpora poskytovaná způsobem narušujícím nebo hrozícím narušení soutěže tím, že zvýhodňuje určité podnikání nebo odvětví výroby, v míře, jíž může být dotčen obchod mezi Českou republikou a členskými státy Evropské Unie, je neslučitelná se závazky České republiky vyplývajícími z Evropské dohody a je zakázána. V § 2 odst. 2 zákona o veřejné podpoře je stanoveno, že zákaz veřejné podpory podle odst. 1 platí pokud tento zákon nestanoví jinak, nebo pokud Úřad pro ochranu hospodářské soutěže nepovolil výjimku.
Pro posouzení, zda určité opatření zakládá veřejnou podporu, jejíž obecný zákaz je zakotven v § 2 odst. 1 zákona o veřejné podpoře, je nutné, aby dané opatření naplňovalo kumulativně všechny znaky veřejné podpory vymezené v ustanovení § 2 odst. 1 zákona o veřejné podpoře.

Při posuzování projednávané věci Úřad přihlédl rovněž k názoru Komise, který je uveden v Doporučení Komise o posuzování veřejné podpory při prodeji pozemků a budov (publikováno v Official Journal C 209 dne 10. července 1997).
Čl. 2 písm. a) tohoto Doporučení upravuje prodej bez výběrového řízení na základě posudku vypracovaného nezávislým znalcem. Dle Čl. 2 písm. a) Doporučení v případě, že veřejné autority nepoužijí veřejnou soutěž, mělo by být zpracováno nezávislé ocenění vypracované jedním nebo dvěma nezávislými znalci před jednáním o ceně za účelem stanovení tržní ceny na základě obecně akceptovaných tržních indikátorů a standardů oceňování. **Takto stanovená tržní cena představuje minimální kupní cenu, která může být odsouhlasena bez poskytnutí veřejné podpory**.
Ačkoliv se výše uvedené Doporučení Komise vztahuje na prodej pozemků a půdy, lze dle názoru Úřadu využití nezávislého znaleckého posudku analogicky použít též na případ, kdy ČKA nakoupí akcie společnosti INH od TŽ. **Cena stanovená ve znaleckém posudku tak představuje maximální kupní cenu, která může být zaplacena, aniž by se jednalo o veřejnou podporu** pro společnost TŽ. Přičemž Úřad shledal, že znalecký posudek odpovídá zásadám logiky a skutkovým závěrům vyplývajícím z ostatních důkazů.

Vzhledem k tomu, že nabytím majetkové účasti ve výši 10,54 % základního kapitálu ve společnosti ISPAT NOVÁ HUŤ, a.s., která je v držení společnosti Třinecké železárny, a.s. Českou konsolidační agenturou za cenu stanovenou Ministerstvem průmyslu a obchodu nedojde k poskytnutí výhody, neboť transakce je realizována za tržní cenu, která odpovídá ceně stanovené ve 2 znaleckých posudcích, lze označit jednání ČKA za jednání, které je plně v souladu s principem soukromého investora. Z důvodu, že se nejedná o veřejnou podporu ve smyslu ustanovení § 2 odst. 1 a § 3 písm. a) zákona o veřejné podpoře, Úřad správní řízení, z důvodu uvedeného v § 6 odst. 4 písm. a) zákona o veřejné podpoře, zastavil.

VII. *Závěr*

Dne 22.4.2004 byly Úřadu doručeny dokumenty účastníků řízení ze dne 22.4.2004, jímž se účastnící řízení vzdávají práva na seznámení se s podklady pro rozhodnutí.

Poučení o opravném prostředku

Proti tomuto rozhodnutí lze do 15 dnů ode dne jeho doručení podat rozklad k předsedovi Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže, a to prostřednictvím Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže – odboru veřejné podpory v Brně, Joštova 8, 651 56. Včas podaný rozklad má odkladný účinek.

Mgr. Kamil Rudolecký
ředitel odboru veřejná podpora

Obdrží:
Ministerstvo financí
Letenská 15
118 10 Praha 1

Ministerstvo průmyslu a obchodu
Na Františku 32
110 15 Praha 1